

Arius- Wie is Arius? Wat zijn de top 3 ideeën van Arius?

Arius was een christelijke presbyter uit Alexandrië in de vroege 4e eeuw na Christus. Hij is bekend vanwege zijn theologische opvattingen die de orthodoxe geloofsovertuigingen van die tijd uitdaagden en leidden tot de creatie van de Ariaanse ketterij.

Arius' primaire overtuiging was dat de Zoon van God, Jezus Christus, niet co-eeuwig en consubstantieel met God de Vader was, maar eerder een geschapen wezen. Deze overtuiging was gebaseerd op Arius' interpretatie van bepaalde passages in de Bijbel, met name in het Evangelie van Johannes.

Een andere belangrijke idee van Arius was zijn nadruk op monotheïsme en het idee dat er slechts één God kan zijn. Dit leidde hem tot de afwijzing van het idee van de Drie-eenheid, dat volgens hem impliceerde dat er drie aparte goden bestonden.

Tot slot geloofde Arius dat de goddelijkheid van Christus niet essentieel was voor de redding, en dat geloof in God alleen voldoende was voor de redding. Deze overtuiging werd gezien als een directe uitdaging voor het orthodoxe christelijke geloof in het belang van Christus' goddelijkheid voor de redding.

En nu, laten we dieper ingaan op de man zelf.

Wie is die man?

Arius werd geboren in Libië net na het midden van de 3e eeuw en studeerde aan de Lucianus School in Antiochië, waar hij medestudent was van enkele individuen die later opklommen tot hooggeplaatste posities in het priesterschap. Deze collega's, die hem steunden en aanspoorden in zijn strijd om zijn ideeën te verspreiden, kwamen bekend te staan als "Lucianisten" of "de Lucianische Unie." Dit verhinderde Arius echter niet om ook aan de Alexandrijnse School voor Theologie te studeren voordat hij in Antiochië kwam.

Men zou kunnen zeggen dat Arius in zijn onderwijs de twee verschillende richtingen van de Antiochische en Alexandrijnse scholen combineerde. Later vielen de aanhangers van de Antiochische School hem aan en beschuldigden hem ervan een Alexandrijn te zijn, terwijl de aanhangers van de Alexandrijnse School tegen hem vochten, hem beschuldigend van het zijn van een Antiochiaan.

Arius vestigde zich in Alexandrië, waar hij tot priester werd gewijd door bisschop Peter. Hij toonde in zijn vroege leven een fanatieke en rebelse neiging omdat hij voor en na zijn wijding lid was van de afwijkende bisschop Meletius, bisschop van Lycopolis (Asyut).

Om deze reden werd hij van zijn priesterschap ontdaan, maar later werd hij hersteld door bisschop Achillas, de opvolger van Peter. Hij werkte al snel aan de ondersteuning van de verkiezing van Alexander als bisschop van Alexandrië, als opvolger van Achillas. Arius zelf was in staat geweest, door de invloed van zijn cultuur en persoonlijke kwaliteiten, om een persoon van grote betekenis in de stad te worden.

Echter, enkele jaren later (rond 318 n.Chr.), kwam hij in botsing met Alexander over een verschil in de interpretatie van een tekst in de Bijbel over de persoon van de Zoon van God. Alexander had hem een onderwerp gegeven, zoals bisschoppen gewoon waren te doen met hun priesters, om te bestuderen. In de uitleg die hij presenteerde, probeerde Arius de Zoon van God uit te drukken in concepten die tegen het orthodoxe geloof ingingen.

Alexander zag in het rapport van Arius een poging om de Zoon van God te kleineren en te verlagen. Contacten tussen de twee mannen toonden aan dat Arius vasthield aan zijn visie en Alexanders ideeën als Sabelliaans beschouwde. Ondanks dit haastte de bisschop zich niet om actie te ondernemen tegen zijn priester. Later werd hij echter gedwongen actie te ondernemen door een kerkraad, die Arius veroordeelde voor zijn ketterij en hem afsneed van de gemeenschap van de kerk.

Arius reisde naar Palestina voordat hij naar Syrië ging, waar hij een aantal bisschoppen kon verzamelen en hen kon overtuigen van zijn standpunten, waaronder "Ossabius, Bisschop van Lykoudos" en "Ossabius, Bisschop van Caesarea." Deze bisschoppen ondersteunden en spraken hem vrij in een door hen gehouden raad. Ze eisten dat hij mocht terugkeren naar de kerk. Arius schreef snel een verklaring die werd overeengekomen in een raad gehouden in Nicaea, die als brief werd verzonden naar de Bisschop van Alexandrië, die het afwees. Hij riep vervolgens op tot het houden van een raad in Alexandrië in 318 n.Chr. om Arius te veroordelen.

Kort daarna kon Arius, vanwege de onrust veroorzaakt door de conflicten tussen Constantijn de Grote en Licinius, terugkeren naar Alexandrië. Hij werkte enthousiast en creatief om zijn visies te promoten en te verspreiden onder de massa's door toespraken en gedichten. Arius' vertoon van vroomheid en deugd, samen met zijn trots, ijdelheid en liefde voor strijd, hielpen bij het verspreiden van zijn Arianisme. Hij ging theologische debatten aan met het volk, waarvan de heidenen gebruik maakten om het christendom in hun theaters te bespotten.

Deze situatie baarde de kerkleiders zorgen en stoorde ook de keizer, die zag dat deze problemen een gevaar zouden zijn voor de vrede die hij had bereikt door hard werk en bittere strijd, maar hij verwachtte niet dat ze een langdurige bedreiging voor de vrede zouden zijn. Daarom, toen hij zag dat deze strijd triviaal leek en geen goddelijk decreet waardig was, stuurde hij "Hosius," de bisschop van Cordoba in Spanje, naar Alexandrië met een brief aan de hoofden van de conflicterende partijen. Deze poging leverde echter geen resultaten op. De keizer riep vervolgens op tot het houden van een algemene raad in Nicaea in 325 n.Chr., die bekend werd als het "Eerste Oecumenische Concilie."

De raad veroordeelde de leerstellingen van Arius en excommuniceerde de bisschop van Nicomedia samen met drie andere bisschoppen die Arius steunden. Aanvankelijk werd Arius onder huisarrest naar Nicomedia gestuurd en later verbannen naar Illyrië. Deze maatregelen slaagden er echter niet in de situatie te kalmeren, aangezien Arius' aanhangers zijn principes en leerstellingen bleven verspreiden. Als gevolg hiervan werd keizer Constantijn door de invloed van gematigde Arianen overtuigd en riep Arius terug uit ballingschap in 327.

Op aandringen van de bisschop van Nicomedia presenteerden ze de keizer een geloofsbelijdenis die de waarheid van Arius' doctrine verborgen hield, die was

overeengekomen door de Kerk van Nicomedia. De orthodoxe partij weigerde echter Arius amnestie te verlenen, en zelfs Alexander, bisschop van Alexandrië, en zijn opvolger Athanasius, weigerden hem in Alexandrië te ontvangen.

Op dat moment wilde Constantijn de zaken niet verder verergeren door de bisschop van Alexandrië te dwingen Arius te accepteren. Toen Arius' aanhangers een krachtig geformuleerde brief aan de keizer stuurden waarin ze zijn tussenkomst eisten om Arius' terugkeer naar Alexandrië te verzekeren, werd Constantijn boos en vaardigde een ander decreet uit waarin hij hen veroordeelde en hen "de volgelingen van Porphyrius" noemde, die een heidense filosoof was die kritisch stond tegenover het christendom.

Na talrijke onderhandelingen veranderde Arius opnieuw de gevoelens van Constantijn en reisde naar Constantinopel, waar hij voor de keizer de orthodoxe geloofsbelijdenis aflegde en aandrong op officiële acceptatie op grotere schaal binnen de kerk. Echter, het plan om een datum vast te stellen voor zijn acceptatie in de Kerk van Constantinopel liep uiteindelijk op niets uit, omdat Arius plotseling ziek werd en stierf op een toilet op de nacht van de geplande acceptatie (5).

Arius nam een belangrijke positie in binnen de kerkgeschiedenis, maar hij heeft niet veel werken of geschriften achtergelaten. Hij schreef relatief weinig werken, en slechts een klein deel daarvan is bewaard gebleven. Deze geschriften zijn in de vorm van externe brieven, maar ze bevatten zijn geloofsbelijdenissen.

(A) Ariaanse Brief aan de Bisschop van Nicomedia: Deze brief werd voor ons bewaard door Eusebius in zijn boek "Praeparatio Evangelica" (6), evenals door Theodoret in zijn boek "Kerkgeschiedenis" (7). In deze brief protesteert Arius tegen de vijandigheid van Alexander jegens hem en zijn volgelingen en presenteert hij zijn standpunten en leerstellingen met volledige openhartigheid. Hij beweert dat de Zoon goddelijk is, maar "niet co-eeuwig" en "geen deel van het ongeschapene". Hij eindigt de brief met een beroep op Ossius, de bisschop van Nicomedia, en noemt hem een lid van "de Lucianische partij".

(B) Ariaanse Brief aan de Bisschop van Alexandrië: Deze brief is bewaard in de werken van Athanasius in "De Synodis" (8), en in Eusebius' "Praeparatio Evangelica" (9). Het werd ook in het Latijn bewaard in het boek "De Trinitate" van Hilarius van Poitiers (10). Deze brief was een algemene geloofsbelijdenis die Arius had gepresenteerd aan het Eerste Concilie van Nicaea, dat was bijeengeroepen door de verbannen Arianen. In deze brief vermijdt Arius provocerende taal en stelt dat de Zoon "geboren is voor alle eeuwen", hoewel hij niet bestond voordat hij werd geboren.

(C) Ariaanse Geloofsbelijdenis: Deze brief is bewaard in de Kerkgeschiedenis van Socrates (11) en de Kerkgeschiedenis van Sozomen (12). In deze brief verbergt Arius zijn ware doctrine en stelt dat de Zoon "geboren is voor alle eeuwen" omdat als hij het woord "gegennimenos" had gebruikt met de letter "n" verwijderd om "gegenimenos" te worden, de betekenis zou zijn veranderd naar "geschapen" in plaats van "geboren".

(D) Thalia van Arius: Athanasius heeft enkele teksten van dit boek bewaard in zijn geschriften (13). Het woord "thalia" betekent een literair banket. Arius had het bijna volledig in dichtvorm en met een vrouwelijke melodie gecomponeerd. In de inleiding lijkt hij vervuld

van doctrine en emotionele vurigheid terwijl hij over God spreekt. "Volgens het geloof van de uitverkorenen van God...diegenen die God kennen... Zonen van heiligen. Bezitters van vastgestelde doctrines...ontvangers van de Heilige Geest... Dit heb ik zelf geleerd...van de wijsheid van hen die voor mij zijn gegaan...diegenen die God kennen...". Volgens de wijze uitspraken, ben ik gekomen, volgend in de voetsporen van hen allen. Ik heb een goede reputatie en deel dezelfde overtuigingen, veel verdragend voor de glorie van God, met de wijsheid van God. Daarnaast lijkt het erop dat Arius een andere verzameling gedichten had voor elke gelegenheid in het leven, zoals Athanasius vermeldde. Deze gedichten waren opgenomen in de verzameling genaamd "De Zeevaart", "De Molen", "De Reis", enz. Volgens Athanasius waren al deze gedichten doordrongen van een ongepaste taal en toon, vergelijkbaar met die welke Sotiadus gebruikte in zijn nationalistische poëzie. Ze werden met lawaai en tumult gezongen tijdens hun banketten.

Arius' leerstellingen tonen geen samenhang in alle teksten die aan ons zijn overgeleverd, waarvan sommige de ware realiteit van zijn leer verhullen. Zijn leerstellingen waren misleidend, zoals te zien is in zijn brief aan de Bisschop van Nicomedia en zijn poëtische verzameling "Thalia." Zijn leerstellingen waren niet afkomstig van één enkele denkschool, zoals velen hebben gesuggereerd, d.w.z. de extreme Antiochiërs die geloofden dat de Zoon van God verfiind en gevormd was door een neerdaling van goddelijke kracht in Jezus. Evenmin waren ze afkomstig van de extreme Alexandrijnen die geloofden dat deze goddelijke eenheid alle goddelijke entiteiten omvatte, maar in plaats daarvan kwamen ze voort uit de filosofie van eenheid. Aangezien Arius een extreme monotheïst was, wilde hij benadrukken dat God één was en dat hij tegelijkertijd getransformeerd was. De oplossing voor Gods eenheid zou daarom onderscheid maken tussen God en zijn Zoon. De oplossing voor zijn transformatie zou zijn door de schepping van deze wereld, wat in alle gevallen problematisch was. Volgens deze ideeën is God één, ongeboort, eeuwig, beginloos, de ware met onsterfelijkheid. Naast God is er geen ander wezen, maar door hem is er een algemene kracht (geen persoon) genaamd "wijsheid en woord." Deze leerstellingen zijn afgeleid van "de krachtige eenheid" van Paulus van Samosata, maar zijn theologische idee benadrukt een meer afhankelijke benadering van "de verdedigers" en de invloeden van "de gnosis." Aangezien God één was, was hij niet altijd een vader, maar hij werd een vader toen hij de wereld wilde scheppen. Toen schiep hij één wezen dat hij de zoon noemde, en figuurlijk werd hij het woord of de wijsheid genoemd. Daarom is er volgens de leer van Arius één universele goddelijke kracht en één zelfbestaand goddelijk wezen. Dit wezen is de tweede wijsheid die ontstond uit het niets en daarom is het een geschapen wezen. Arius stelt: "Het Woord van God werd geschapen uit het niets...er was een tijd dat het niet bestond, en voordat het in het bestaan kwam, bestond het niet...het is zelf het eerste van de scheppingen omdat het zo werd." Arius gelooft ook dat de enige manier om de mensheid te scheppen is door de Zoon. Ter ondersteuning van zijn leerstellingen citeert hij een speciale passage uit het Boek Spreuken: "De Heer heeft mij als eerste van zijn werken gemaakt..." (Spr. 8:22). Origenes sprak eerder over de "ondergeschiktheid van de Zoon" en de "eeuwige geboorte van het Woord", en Arius nam alleen het eerste deel van Origenes' leerstellingen over. Later moest Arius de "pre-existentie van de Zoon" toegeven, waarbij hij uitlegde dat het alleen verwijst naar de tijd voor de schepping van de wereld.

Volgens Arius begon de wereld met de schepping van de Zoon toen de tijd begon te bestaan. De Zoon is de eerstgeborene en architect van de schepping. Het is voor hem onmogelijk om de Zoon als een volledige god te beschouwen. Hij gelooft dat de kennis van de Zoon beperkt

is, aangezien hij de Vader niet kan zien of kennen. Het belangrijkste is dat hij net als mensen getransformeerd en veranderd kan worden. "Van nature is hij als alle schepsels, en het Woord zelf is in staat tot verandering en transformatie, maar volgens zijn absolute wil, zolang hij rechtvaardig wil blijven...dan wanneer hij wil, kan hij ook getransformeerd worden zoals wij, want zijn natuur is in staat tot verandering" (18).

Arius gebruikte de term "de mogelijkheid om volledig te zijn", die ook Paulus van Samosata gebruikte. Arius nam al zijn uitdrukkingen over van deze term. Volgens zijn leer is Christus een eenvoudige manifestatie van het Woord in menselijke vorm. Aan de andere kant beschouwt hij Christus slechts als een volledig mens, niet als een volledige god. Daarom kan de Zoon alleen symbolisch God genoemd worden, wat dezelfde naam is die gewone mensen kunnen gebruiken wanneer ze een volledig niveau van spiritualiteit en ethiek bereiken. Hier wordt de gehele leer van de ketterij van het Adoptianisme over Christus duidelijk.

Het eerste resultaat van deze leer: Is dat het geloof in de Drie-eenheid oplost en wegsmeelt. Hoewel Arius wel sprak over de Drie-eenheid, beschouwde hij het als een laat en niet-oorspronkelijk concept, omdat volgens zijn leerstellingen alleen de Vader de eeuwige God was.

Het tweede resultaat: Is dat het nieuwe leven van mensen, geformuleerd als gevolg van de inwoning van het Woord, niet tot stand komt door vergoddelijking, maar door spirituele en ethische verheffing. Arius lijkt dit standpunt te hebben overgenomen van de verdedigers (19) die, volgens de traditie, voortkwamen uit filosofische scholen en een soortgelijk standpunt innamen over het nieuwe leven. Het standpunt van de "verdedigers" is echter te rechtvaardigen vanwege het tijdperk waarin ze leefden en de wereld die ze aanspraken. Wat Arius betreft, zijn leerstellingen onthullen een stagnatie van zijn ideeën, die, hoewel scherp, beweging en diepte missen.

Arius' leerstellingen, die stelden dat het Woord van God geschapen was en dat Christus een veranderlijke mens was met perfecte spirituele en morele eigenschappen, leidden tot een ernstig conflict dat de fundamenten van de Kerk en de Romeinse staat schokte. De Ariaanse ketterij was niet op een geheime manier georganiseerd zoals andere ketterijen, maar werd gesteund door officiële mannen in de Kerk en de staat. Het dreigde de hele kerkelijke organisatie over te nemen. Politieke verzoening die volgde duurde voort tot de dood van Arius en Constantijn, maar leidde niet tot een definitieve beslissing.

Dit kwam omdat de leiders van de Orthodoxie Arius niet in de Kerk accepteerden, vanwege zijn verdachte belijdenissen. Inderdaad, gedurende deze periode werd een significante vooruitgang waargenomen in de beweging, wat ook leidde tot een lichte superioriteit van het Arianisme. In werkelijkheid slaagden de Arianen, door een reeks concilies, die zij zelf leidden, erin om de leiders van hun tegenstanders te verwijderen en op afstand te houden door valse en ongegronde beschuldigingen. Deze leiders waren Ousitius van Antiochië in 330 n.Chr., Athanasius van Alexandrië in 335 n.Chr., en Marcellus van Ancyra in 336 n.Chr.

Na de dood van Constantijn de Grote verslechterde de situatie, aangezien zijn opvolger in het Oosten, Constantius, het Arianisme oplegde aan de regio's die hij regeerde. Na de dood van zijn broer Constantius in 350 n.Chr., werd het Arianisme opgelegd aan alle delen van het rijk. Deze heerser onderdrukte de activiteit van zijn tegenstanders en Orthodoxe verzetslieden en was druk bezig met het vervangen van legitieme bisschoppen in belangrijke centra in het Oosten en sommige delen van het Westen door Ariaanse bisschoppen.

Na de dood van Constantius stortte het torenhoge Ariaanse bouwwerk plotseling in. Julianus, die vasthield aan heidense overtuigingen, behandelde alle christelijke denominaties gelijk. Op dat moment keerden ballingen terug naar hun plaatsen, en de Orthodoxie begon zichzelf te herorganiseren, uiteindelijk zegevierend en succesvol. Het bereikte het hoogste niveau van dominantie tijdens de regering van de orthodoxe keizer Julianus.

De Ariaanse sekte. Leek tenminste tijdens de regering van Constantius oppervlakkig een formidabele kracht. Echter, vanaf het begin was het een tumultueuze beweging. Dit was niet alleen omdat het zijn kracht ontleende aan schismatische kerkelijke elementen, maar ook omdat zijn theologische richting niet verenigd was. Alle Arianen verwierpen de terminologie van de Geloofsbelijdenis van Nicea, maar niet altijd om dezelfde redenen. Daardoor werden hun verschillen in veel gevallen blootgelegd en verduidelijkt door hun positie over de terminologie van de Geloofsbelijdenis.

De Vaders van de Raad van Nicea gebruikten de term "homoousios" of "consubstantieel" in de Geloofsbelijdenis om te bewijzen dat de Zoon en de Vader één essentie zijn. Zij bedoelden met deze term dat deze essentie één fundamentele entiteit is.

Na de Geloofsbelijdenis voegden dezelfde Vaders een verklaring toe gericht op de verbannen Arianen, waarin verklaard werd dat de Zoon "niet van een andere hypostasis" of "niet van een andere essentie" is. Deze eerste term maakte de harde Arianen boos, terwijl de tweede term de gematigde Arianen (of semi-Arianen) boos maakte. Het lijkt erop dat deze theologische formulering uit het Westen geïntroduceerd kan zijn door Osius, bisschop van Cordova.

Het woord "hypostasis" is een vertaling van het Latijnse woord "Substantia", maar in het Westen betekent het woord "Substantia" vanwege de beperkingen van de Latijnse taal zowel "ousia" (essentie) als "hypostasis". Daarom verduidelijkten de Vaders van Nicea de eenheid en gelijkheid van deze twee termen omdat zij vreesden dat als zij twee hypostases (essenties) erkenden, zij beschuldigd zouden worden van het accepteren van twee essenties zoals de Arianen.

De Gematigde Arianen: De Gematigde Arianen (Semi-Arianen) waren oude Origenisten, geleid door de bisschop van Caesarea, Eusebius. Zij accepteerden sympathiek een verenigde leer gebaseerd op de theorie van Origenes over de ondergeschiktheid van de Zoon. Deze personen stonden op een strikt onderscheid tussen de Vader en de Zoon en verwierpen ook de terminologie van de Raad van Nicea, aangezien ze het Sabelliaans vonden. Omdat deze termen niet in de evangelieteksten werden gevonden, waren ze bereid de betekenis van "gelijkheid in essentie" (Homoousios) te accepteren, maar met een andere uitdrukking. Om deze reden hielden zij vast aan de zin "gelijk aan de Vader in alle dingen" (21).

Na de dood van Eusebius namen Basilius, de bisschop van Ancyra, en Georgius van Laodicea de organisatie van de Gematigde Arianen op zich. Zij onderscheidden zich duidelijker van andere Arianen, zoals bleek uit de Raad van Mediolanum in 355 n.Chr., waar zij "gelijkheid van essentie" of "Homoiousios" accepteerden. Hierdoor werden zij aangeduid als "Homoiousianen". Hun opvattingen verschilden enigszins van degenen die pleitten voor "gelijkheid in essentie", of "Homoousianen", wat leidde tot het karakteriseren van het conflict tussen hen als een geschil over niets.

De Radicale Arianen: In tegenstelling tot de gematigde Arianen, kwamen de radicale Arianen voort uit de Lucianisten, die de leer van de "Adoptianistische ketterij" hadden geaccepteerd. Aanvankelijk werden zij geleid door Eusebius van Nicomedië, en later door Eusebius van Constantinopel. Deze groep benadrukte de scheiding tussen de Vader en de Zoon in grotere mate, en hoewel ze soms hun opvattingen om organisatorische redenen verborgen hielden, waren ze extremisten. Na de dood van Eusebius in 341 kwam Aëtius van Antiochië naar voren binnen hun gelederen, die pleitte voor een extremere versie van het Arianisme om een nieuwe Ariaanse factie te vormen.

Deze nieuwe factie was gecoördineerder en georganiseerder onder leiding van Aëtius' discipel, Eunomius. Leden van deze groep ontwikkelden uitgebreide methodologieën en benaderingen, waarbij ze hun intellect gebruikten om de essentie van alle wezens, inclusief God, te onderzoeken. Zij beweerden dat de essentie van God ligt in Zijn ongecreëerde natuur, terwijl de essentie van de Zoon ligt in Zijn zijn geboren. Dientengevolge waren de essenties van de Vader en de Zoon niet alleen ongelijk, maar volledig tegenovergesteld. Om hun onderscheid van God de Vader als uniek en enkelvoudig te benadrukken, praktiseerden ze de doop met één onderdompeling in plaats van drie onderdompelingen.

Vanwege de divergentie tussen de twee Ariaanse facties, werd een derde groep gevormd op suggestie van keizer Constantius: de "Homoianen" of "gelijkenden". Deze personen gebruikten de term "Homoios" (wat "gelijk" of "analoog" betekent), maar ze hadden geen onderscheidende theologie. In plaats daarvan sloten zij zich aan bij de ene of de andere factie, afhankelijk van de omstandigheden.

Dit leidde tot de ontwikkeling van twee interpretaties van het woord "Homoios", wat ofwel "gelijkheid in essentie" of "gelijkheid in wil" kon betekenen. Bisschoppen uit de noordelijke grenzen, zoals Ursacius van Singidunum, Valens van Mursa en Acacius van Caesarea, namen de leiding over deze groep. Zij legden hun opvattingen op tijdens de Raad van Sirmium in 359 n.Chr.

Het Confronteren van het Arianisme De Arianen schudden de kerk vanwege de manier waarop zij verschenen, vooral door het verspreiden en opleggen van hun ideeën door verschillende vormen van ketterij die onbekend waren voor het tijdperk. Ze vertrouwden niet alleen op religieuze discours, schreven theologische brieven en presenteerden hun overtuigingen als systematische juridische concepten, zoals vereist door de "Apostolische Decreten", maar ze gebruikten ook hun muzikale poëzie, die ze bij elke gelegenheid zongen.

Hun meest effectieve en veerkrachtige wapen was de exploitatie van politieke macht, die zij voor het eerst bij kerkelijke aangelegenheden betrokken. Ze elimineerden agressief hun tegenstanders, waardoor Athanasius vijf keer zijn zetel moest verlaten, en installeerden bij twee gelegenheden hun bisschoppen op zijn plaats. Hun overweldigende dominantie was stabiel in Antiochië nadat bisschop Eustathius in 330 n.Chr. werd afgezet. In 360 installeerden ze hun vriend Meletius, die al snel zijn loyaliteit aan de Geloofsbelijdenis van Nicea verklaarde.

In Azië was hun invloed zwakker, en hun positie was vreedzamer, waardoor de Orthodoxen flexibeler konden zijn.

In Constantinopel wisselden gedurende veertig jaar vier Ariaanse bisschoppen elkaar af. Toen Gregorius van Nazianzus bisschop van Constantinopel werd, vestigde hij zich in een kleine

gebedshuis (kapel) omdat de Arianen alle kerken hadden ingenomen. Gregorius slaagde er echter in Constantinopel van hen te bevrijden. In het Westen behaalden ze beperkt succes, en bezetten ze slechts een korte periode een paar belangrijke centra zoals Mediolanum. Ze slaagden er echter niet in de bisschoppelijke zetel van Rome te bereiken.

De staat van het christendom destijds wekte verdriet en nood. Terwijl het voor het eerst de kans kreeg om zijn boodschap overal te verspreiden, werden zijn leiders gedwongen om dit onvrijwillig te verwaarlozen en zich te concentreren op ingewikkelde theologische kwesties.

De straten van Alexandrië waren voortdurend gevuld met bisschoppen die ofwel op weg waren naar hun ballingschap ofwel onvolledige concilies bijwoonden. Te midden van deze gevaren en dreigingen toonde de orthodoxe leiderschap moed in combinatie met diplomatie tegenover hun vervolgers en een sterke hechting aan traditie en gevestigd geloof. Zij verkondigden hun geloof en werden daarvoor verbannen, of bewaarden deze overtuigingen en bleven op hun posities om het onuitblusbare orthodoxe geloof te beschermen. Rondom hen waren cellen van toegewijde aanhangers die worstelden en botsten voor de Geloofsbelijdenis van Nicea.

De verantwoordelijkheid voor de verdediging van deze geloofsbelijdenis viel aanvankelijk op de groep primaire leiders: Alexander van Alexandrië, Eustathius van Antiochië, en Hosius van Cordoba.

Kort daarna viel de last van de verdediging van de Geloofsbelijdenis van Nicea op de schouders van St. Athanasius de Grote, die de strijd bijna vijftig jaar lang leidde, ook gesteund door andere vaders zoals Cyrillus van Jeruzalem, Serapion van Thmuis, Didymus de Blinde, Hilarius van Poitiers en uiteindelijk de grote Cappadocische Vaders: Basilius van Caesarea, Gregorius van Nazianzus en Gregorius van Nyssa. Deze theologen - vertrouwend op argumenten en bewijzen uit de Heilige Schrift en de correcte canonieke tradities - ontmaskerden de Ariaanse theologie van haar dekmantel vermomd in de Heilige Schrift. Zij onthulden het Arianisme als een droge en diepgaande filosofische studie die God zonder leven of beweging afbeeldde.

Athanasius de Grote onthulde dat Arius' leerstellingen leidden tot twee ongeschikte gevolgen: Ten eerste, hij ontbond de leer van de Heilige Drie-eenheid, waardoor de weg werd vrijgemaakt voor het geloof in meerdere goden, aangezien hij de aanbedding van het geschapen wezen toestond.

Ten tweede, hij keerde volledig de "structuur van de redding" om. De Redder, die de redding van de mensheid op zich nam, moet de volheid van de goddelijkheid bezitten, aangezien hij de taak op zich nam om de mensheid te vergoddelijken. Hoe zou het mogelijk kunnen zijn dat het Woord, dat de daad van vergoddelijking uitvoert, niet één in essentie is met God?

Het hoogtepunt van Athanasius' argumenten is dat Christus niet de Zoon van God werd als beloning voor zijn morele volmaaktheid, maar dat Hij ons juist vergoddelijkte (met nadruk op 'ons'). Athanasius zegt: "Daarom was Christus niet een mens die later God werd, maar Hij was God en werd toen mens om ons te vergoddelijken" (Eerste Oration tegen de Arianen, paragraaf 39).

Ondanks zijn striktheid en standvastigheid, was Athanasius niet star, maar wist hij zaken te behandelen met begrip en tolerantie. Toen hij bevrijd was van gevaarlijke politieke druk, presenteerde hij voorzichtig en aandachtig het probleem en onderzocht de orthodoxe positie. Vervolgens identificeerde hij de tekortkomingen en zwakheden van hun argumenten en zocht remedies. De eerder genoemde gelijkstelling tussen de termen "ousia" (essentie) en "hypostasis" (substantie) werd in het Westen zonder bezwaar geaccepteerd. Echter, in het Oosten zagen veel theologen het als potentieel ketterij, wat Sabellianisme weerspiegelt. Athanasius erkende dit dilemma en maakte een effectieve verzoenende beweging tijdens de Raad van Alexandrië in 362 n.Chr., erkennend dat iedereen die de formule "homoousios" (d.w.z. gelijkheid of eenheid in essentie) niet wilde accepteren maar tegelijkertijd de eenheid van de Vader en de Zoon accepteerde, op de juiste weg was.

In een verzoenende beweging nam Athanasius het oosterse principe van de Drie-eenheid over, waarbij hij onderscheid maakte tussen de betekenissen van de termen "ousia" (essentie) en "hypostasis" (substantie), en voegde de betekenis van "unieke bestaanswijze van de entiteit" toe aan "hypostasis". Bijgevolg is God van één essentie maar bestaat in drie hypostases of personen (prosopa). Deze formule werd later verder uitgewerkt door de Cappadocische Vaders. Vanaf dat moment werd de deur geopend voor de "homoiousianen" groep.

De meerderheid van degenen die terugkeerden en zich aansloten bij de volgelingen van de Orthodoxe Raad van Nicea accepteerden later ook het principe van "homoousios" (gelijkheid of eenheid in essentie). Echter, sommigen waren niet bereid om het geloof in de gelijkheid van de Geest in essentie ook te accepteren (d.w.z. met de Vader en de Zoon).

Om deze reden bevatte de Geloofsbelijdenis van Nicea slechts de frase "en in de Heilige Geest" zonder enige aanvullende attributen of kenmerken. Deze personen geloofden in een goddelijke dualiteit in plaats van in de Drie-eenheid. Zij werden aangeduid als "Geeststrijders" omdat ze werden geleid door Macedonius, die werd afgezet door de "homoiousianen". Ze werden ook "Macedoniërs" genoemd. Deze individuen werden veroordeeld door de Raad van Antiochië in 379 n.Chr. en het Tweede Oecumenische Concilie in Constantinopel in 381 n.Chr.

Om nieuwe risico's of misverstanden te vermijden, gebruikten de Vaders op het laatste concilie geen provocerende termen zoals "homoousios", maar gebruikten alternatieve frasen die "gelijkheid in waardigheid" verduidelijkten. Hiermee volgden ze de voorzichtige beleidslijn die werd nagestreefd door Basilius de Grote. Keizer Theodosius vaardigde vervolgens een decreet uit om dit conflict binnen zijn rijk te beëindigen, wat leidde tot de beslissende conclusie en de erkenning van één religie: het orthodoxe christendom, ondersteund door Damasus, bisschop van Rome, en Peter, bisschop van Alexandrië.

Bijgevolg voegde de meerderheid van de Arianen zich bij de Kerk, terwijl de resterende dissidenten achtereenvolgens aansloten bij andere ketterijen en sekten, met name het Nestorianisme, dat op een andere manier probeerde de goddelijkheid van Christus te verminderen.

References

Eusebius' "Life of Constantine" (61:2) and Socrates' "Ecclesiastical History" (7:1).

Eusebius in "Life of Constantine" (64:2).

Socrates' "Ecclesiastical History" (9:1). Porphyry was a pagan philosopher of the "New Platonism" near the end of the third century. He vehemently attacked Christianity, particularly the divinity of Christ.

Athanasius' "Festal Letter to the Bishops" 5:18.

Panarion means "basket of goodness."

Theodoret's "Ecclesiastical History" (4:1). See Epiphanius' "Panarion" (6:69).

Athanasius' "On the Councils" 16.

Epiphanius' "Panarion" (7:29).

Hilary's "On the Trinity" (12:4, 5:6).

Socrates' "Ecclesiastical History" (26:1).

Sozomen's "Ecclesiastical History" (27:2).

Athanasius' "Against the Arians" (5:1-6).

Athanasius on the Council of Nicaea 16 - Philostorgius' "Ecclesiastical History" (2:2).

Arius in his letter to Alexander found in Athanasius' "On the Councils" 16.

"Thalia" as quoted in Athanasius' "Against the Arians," Article 5:1.

They are the church teachers who defended Christianity and Christians before pagan emperors, contemporary pagan philosophies, and sometimes against Jewish attacks during the second and third centuries. Among the most famous defenders are Justin, Tatian, Athenagoras, and Origen.

The Greek word "hypostasis" means substance, foundation, support, nature of a thing, person, or hypostasis.

Eusebius: Letter to his church in Socrates' "Ecclesiastical History."